Hikâye Unsurları ve Anlatıcı

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **a) Kasım ayında soğuk bir sabah (sonbahar) ve ertesi sabah b) Elif'in odası, sokağın köşesi c) Elif**
Zaman ve mekân, olayların ne zaman ve nerede geçtiğini gösterir.

2 **B**
Bu olay, Elif'in bir karar vermesi gereken durumu başlatır; merak buradan sonra artar.

3 **D**
Çözümde sorun sonuca bağlanır.

4 **1 – c 2 – b 3 – ç 4 – a**
Dört unsur, öyküleyici metinlerin temelini oluşturur.

5 **A**
"duymamışım, açtığımda, kaptığım" gibi 1. kişi ekleri, olayları yaşayan kişinin anlattığını gösterir.

6 **D – Y – D – Y**
Gözlemci anlatıcı yalnızca gördüğünü aktarır; olay örgüsünde olaylar neden-sonuç ilişkisiyle bağlıdır.

7 **C**
Anlatıcı yaşlı adamın yalnızca dışarıdan görülen davranışlarını aktarıyor, iç dünyasına girmiyor.

8 **C**
Serim, okuru hikâyenin dünyasına hazırlar.

9 **Zaman: bir kış günü Mekân: (anlatıcının) köy(ü)**
Başlangıç cümlesi serim bölümüne aittir; zaman ve mekânı tanıtır.

10 **Evet. Örnek: Bir çocuğun kumbarasıyla konuştuğu bir hikâyede kumbara da şahıs kadrosundadır.**
Hayvanlar ve eşyalar da hikâyede kişileştirilerek karakter olabilir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **D**
Anlatıcı hem Ayşe'nin hem Mert'in aklından geçenleri biliyor.

12 **"İçinden 'Keşke hiç gönüllü olmasaydım.' diye geçiriyordu." / "Mert ise onun ne kadar cesur olduğunu düşünüyor, ... diliyordu."**
Kişilerin iç dünyasını bilmek ilahi anlatıcının özelliğidir.

13 **2 (serim) – 1 (düğüm) – 3 (çözüm)**
Serimde kişi ve yer tanıtılır, düğümde sorun çıkar, çözümde sorun giderilir.

14 **B**
"açınca, buldum" 1. kişi anlatımını gösterir.

15 **Örnek: Çocuk alarmı duymamıştı. Saat sekizi geçerken çantasını kaptı ve sokağa fırladı. Durağa vardığında son otobüs uzaklaşıyordu.**
Gözlemci anlatıcı 3. kişi ağzından anlatır ve kişinin iç dünyasını değil, davranışlarını aktarır.

16 **A**
Zaman ve mekân olayları etkiler: 1. sorudaki hikâyede havanın soğuk olması olayın ortaya çıkmasına yol açmıştır.

17 **Havanın soğuk olması, montu olmayan çocuğun titremesine ve Elif'in dikkatini çekmesine yol açmıştır. Olay örgüsünü başlatan sorun, mevsimin soğukluğuyla ilgilidir.**
Hikâye unsurları birbirine bağlıdır.

18 **C**
Elif, bisiklet isteğinden vazgeçip yardım ettiği için "içi hiç olmadığı kadar sıcaktı".

19 **a) gözlemci b) kahraman c) ilahi**
c'de kişinin iç dünyası (korkusu) bilinmektedir.

20 **A**
Kişi (Kerem) ve mekân (kasaba) tanıtılmaktadır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **Zaman: gece yarısı, fırtınalı bir gece Mekân: kasabadaki deniz feneri, deniz, liman Şahıs kadrosu: Hasan Dayı, balıkçı teknesindekiler Düğüm: Fenerin lambasının sönmesi ve teknenin kıyıya yaklaşması**
Çözüm: Hasan Dayı'nın yedek lambayı yakması ve teknenin güvenle limana girmesi.

22 **D**
Metin 3. kişi ağzından (çıktı, yaktı) anlatılmıştır; kahraman anlatıcı yoktur.

23 **Anlatıcı: gözlemci anlatıcı (3. kişi). Örnek: Kapının önünde sabırsızlıkla kuyruğumu sallıyordum. Servis köşeyi döner dönmez fırladım ve Ali'ye koşup sarıldım.**
Kahraman anlatıcıda 1. kişi ekleri kullanılır (sallıyordum, fırladım).

24 **A**
Karakterin adı değişse de olayların sırası ve neden-sonuç ilişkisi aynı kalır.

25 **Kahraman anlatıcı (1. kişi). Okur olayları anlatıcının duygularıyla birlikte, içeriden yaşar; anlatıcının iç hesaplaşmasına ("değişen ... bendim") ortak olur.**
Kahraman anlatıcı, okurla anlatıcı arasında yakın bir bağ kurar.

26 **B**
Sorunun ortaya çıktığı bölüm düğümdür.

27 **Örnek: Düğüm: Bir sabah kütüphanenin çatısı akmaya başladı ve belediye binayı kapatmaya karar verdi. Çözüm: Selin mahalleliyle bir kermes düzenledi; toplanan parayla çatı onarıldı ve kütüphane yeniden açıldı.**
Düğümde bir sorun çıkmalı, çözümde bu sorun mantıklı biçimde giderilmelidir.

28 **D**
Kişinin ne hatırladığı dışarıdan görülemez; bunu ancak ilahi anlatıcı bilebilir.

29 **C**
Anlatıcı, Emre'nin korkusunu ve dedesinin düşüncesini biliyor.

30 **Örnek: Yarışma köy meydanında, herkesin gözü önünde yapıldığı için Emre'nin korkusu artmış ve bunu saklamıştır (düğüm). Dedesinin torununu yakından tanıması, korkuyu fark edip onu yüreklendirmesini sağlamış ve sorun çözülmüştür.**
Bu soru 29. sorudaki metne göre cevaplanır. Hikâye unsurları birbirini etkiler.